

Ústav světových dějin

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Jakub Třešňák

Název práce: Environmentální dějiny v jihovýchodní Evropě

Jméno vedoucího práce: Jiří Janáč, PhD

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	1
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	2

Stručné hodnocení:

K tématu lze přistupovat z mnoha stran, autor zvolil cestu mapování environmentálně-historického diskurzu v balkánské historiografii, a nespokojil se tedy se studiem explicitně environmentálně-historických textů. Volba je to logická, takových příliš mnoho v dané oblasti nevzniklo. Slabším místem se zdá být nepřítomnost diskuse reflexivních historiografických studií, nicméně předpokládám, že se ve vyšší míře danou problematikou nezabývají a proto je autor vynechal.

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	1
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	1

Stručné hodnocení:

Metodologicky je práce poměrně neukotvená – což ale vychází z povahy předmětu bádání (institucionální neexistence environmentálních dějin a jejich interdisciplinární povaha) a cílů studie (zachytit v obecných trendech vývoj v rámci balkánských historiografií). Tradiční

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

historiografický přístup - soustředěná analýza vývoje environmentálně-historického diskurzu prostřednictvím rozboru obsahů hlavních periodik v daném časové a prostorovém rámci – by se pravděpodobně ukázala jako neefektivní. Proto autor pracoval implicitní metodou jakéhosi „řetězového“ výběru založeném na studiu bibliografií a poznámkového aparátu existujících prací. Propojení s tématem Balkánu jako svého druhu environmentálně-historického regionu tak ve výsledku není příliš silné, a spíše se projevují tradice národních historiografií.

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	2
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	2

Stručné hodnocení:

Struktura v zásadě kopíruje hlavní environmentálně-historická témata diskutovaná v balkánských historiografiích, zařazení kapitoly věnované situaci v Albánii vyplývá z dlouhodobého zaměření studenta.

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

4.1 Analýza pramenů a literatury	2
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	1

Stručné hodnocení:

Pramennou základnu logicky tvoří historiografická produkce s daným zaměřením. Bylo by zajisté možné analýzu prohloubit: sledovat vzájemné vazby autorů (sociální dějiny vědy), širší kontext vývoje historiografie v regionu (zejména marxistický materialismus a jeho roli) či post-studenoválečnou recepci environmentálních dějin a jejich jednotlivých forem „kritiky“ –

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

marxistický anti-kapitalismus (Worster), liberální anti-etatismus (Scott) či přístupy primárně přírodovědecké (vídeňská škola kolem Vereny Winiwarter); možností by bylo také zaměřit se na rozdíly mezi spíše kulturně a sociálně historickými přístupy a více interdisciplinárními.

Nicméně vzhledem k širokému geografickému zaměření by takový přístup přesahoval možnosti BP.

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	2
5.2 Použitá terminologie	1

Stručné hodnocení:

Po formální stránce je práce zpracována na odpovídající úrovni. Stylistika by mohla být vybroušenější (autor občas sklouzává k přílišným generalizacím a zkratkovitě rychlým soudům – viz zejména kapitola o historiografii).

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Práci považuji za zajímavý a hodnotný příspěvek k historiografii environmentálních dějin v jejich nejširším pojetí – tedy ve smyslu promýšlení vztahu společnosti a přírody v regionu, pro který souborné shrnutí pokud je mi známo neexistuje ani v zahraniční literatuře a v národních historiografiích bývají tato témata spíše marginalizována. V metodologické rovině zůstává sice poněkud na povrchu, podobně teoretické zakotvení by bylo lze prohloubit, práce však plní předsevzaté cíle – tedy zmapování vývoje environmentálního diskurzu v rámci balkánských historiografií. Detailnější propracování v kontextu dobových historiografických debat by vyžadovalo výrazné omezení geografického rozsahu práce. Autor prokázal schopnost orientovat se v poměrně široké problematice environmentálně historických přístupů a metod, a v rámci několika národních kontextů. To vše v mých očích

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

vyvažuje výše zmíněné nedostatky - v zásadě se jednalo o volbu mezi hloubkou analýzy a šíří tématiky.

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Jaké jsou podle vás hlavní příčiny relativně omezené (ve srovnání se západní ale i střední Evropou) síly environmentálních hnutí a narrativů v regionu (a evidentně i v historiografii)?

V práci jste neodpověděl na jednu z vašich tezí – má koncept „Balkánu“ smysl jako kategorie environmentálně-historického výzkumu?

Existuje ve vašich očích v současné době empirický základ pro environmentálně-historické zpracování Balkánských dějin vnímající specifickou krajinu jako (spolu)aktéra historických procesů?

Navržená známka: výborně

Datum: 3.6. 2022

Podpis: J. Janáč